

ОЦІНКА СТАНУ ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ РИНКУ ІННОВАЦІЙ В АГРАРНІЙ СФЕРІ

Задорожна Л.М.

Вінницький національний аграрний університет

У статті проаналізовано об'єктно-кількісну сукупність інститутів-продуцентів інновацій в аграрній сфері. Охарактеризовано принципи формування інноваційних кластерів та представлено інститути-споживачі інновацій в аграрній сфері економіки України. Сформовано та подано інститути із продукування й організації впровадження інновацій. Обґрунтовано та висвітлено етапи і зміст інноваційного процесу в агропромисловому виробництві. Представлено інституційну базу розвитку інноваційної діяльності.

Ключові слова: ринок інновацій, аграрна сфера, інституційне забезпечення, інституції, економіка.

Постановка проблеми. Однією з передумов успішного функціонування національної економіки в умовах активного розвитку світового господарства є ефективне інституційне забезпечення ринку інновацій в аграрній сфері. Актуальність даної теми визначається, насамперед, необхідністю глибокого наукового дослідження основного об'єкта дослідження – ринку інновацій в аграрній сфері як одного з головних рушіїв розвитку економіки, зокрема продуктивне в пізнавальному плані вивчення виникнення і диференціації нових організаційних форм інноваційної діяльності. Такий підхід дозволить систематизувати різні інноваційні прояви, визначити систему взаємозв'язків між ними, прогнозувати способи впливу інноваційних систем на економіку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інституційне забезпечення, у тому числі в агропромисловому комплексі України, є об'єктом дослідження багатьох вітчизняних і іноземних учених. Особливий науковий інтерес представляють роботи видатних вітчизняних економістів, а саме: І.В. Алексеевої, Ю.М. Бажала, Є.І. Бойка, А.С. Гальчинського, В.Г. Дем'янишина, С. Дзюби, В. В. Єрмолаєвої, Г.М. Калетніка, А.К. Кінаха, А.Г. Мазура, О. Пестової, П.Т. Саблука, В.П. Семиноженка, О.Г. Шпикуляка.

Проблемні питання щодо ринку інновацій неодноразово розглядалися провідними вченими-економістами, серед яких: Н.В. Буреннікова, С. Володін, Н.М. Сіренко, В. С. Шебанін, О.Г. Шпикуляк та ін. Проте питання активізації та ефективного інституційного забезпечення розвитку ринку інновацій в агропромисловому комплексі України залишаються малодослідженими та потребують подальшого розвитку й вдосконалення.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Відомо, що інституційне забезпечення, тобто інститути та інституції, формують «правила гри» на ринку інновацій, а саме – інвестиційний, бізнесовий, а також значною мірою інноваційний клімат. Причина у тому, що ринок і аграрні підприємці зокрема, установи-продуценти інновацій, зорієнтовані на інноваційний розвиток. Такий стан справ сприяє модифікації виробничо-господарського процесу, підвищенню продуктивності праці і якості соціального середовища.

Аграрна сфера України є визначальною в економіці країни, тому її розвиток повинен здійснюватися на сучасних досягненнях науки, техніки і новітніх технологій, що можливо тільки з впровадженням і поширенням інноваційної діяльності в сфері агропромислового виробництва.

Активізація інноваційної діяльності в аграрній сфері України є актуальною й необхідною передумовою забезпечення та утримання конкурентних

переваг країни, оскільки сучасний аграрний сектор економіки трансформується в наукомістку галузь виробництва. На даному етапі розвиток інноваційної сфери є й основою подолання кризової ситуації, адже нові технології дозволяють нарощувати обсяги виробництва та підтримувати необхідний рівень конкурентоспроможності виробленої продукції у довгостроковій перспективі.

Головною метою цієї роботи є: здійснити оцінку інституційного забезпечення розвитку ринку інновацій в аграрній сфері.

Виклад основного матеріалу. Інституційне забезпечення інноваційної діяльності – сукупність державних і недержавних інституцій, які забезпечують наявність правових, організаційних і економічних умов, необхідних для провадження і розвитку інноваційної діяльності. До складу суб'єктів-представників інституційного забезпечення інноваційної діяльності в Україні загалом і в аграрному секторі зокрема відносяться: представницькі органи влади, виконавчі органи влади, головні та спеціально уповноважені центральні органи влади у сфері інноваційної діяльності, інші центральні органи виконавчої влади, інші державні установи у сфері інноваційної діяльності, консультативно-дорадчі органи, окремі наукові установи, господарюючі суб'єкти інноваційної діяльності, інноваційні підприємства, фінансово-кредитні інноваційні установи. Процедура реєстрації комерційних і некомерційних організацій незалежно від форми власності, які провадять діяльність, спрямовану на задоволення потреб суб'єктів малого та середнього підприємництва, що виникають у процесі організації і провадження підприємницької діяльності, як об'єктів інфраструктури підтримки малого та середнього підприємництва, визначено Порядком реєстрації організацій, діяльність яких спрямована на задоволення потреб суб'єктів малого та середнього підприємництва, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2009 № 510.

Також сьогодні набуває поширення співробітництво між суб'єктами господарювання у формі кластерів.

Нині постало найважливіше завдання – визначити ефективний шлях подальшого розвитку агропромислової сфери регіонів відповідно до тих напрямів, які вже визначені, розвиваються і перевірені часом в країнах – лідерах світової економіки, тобто створення холдингів, технологічних парків, кластерів. Кластери забезпечують диверсифікацію економічної діяльності, підвищення конкурентоспроможності, інноваційну орієнтацію, стимулюють розвиток регіонів і територій. Одночасно варто враховувати пріоритетний розвиток окремих видів економічної діяльності на території, що, при фор-

мування регіональних кластерів, має бути одним із визначальних питань для досягнення конкурентної стійкості регіону.

Кластери є ключовою регулюючою силою новаторства, що дозволяє регіонам створити важливі проекти спеціалізованих виробництв, щоб зміцнити свою роль як активних і привабливих партнерів в глобальній економіці [1].

Формування інноваційних кластерів в Україні – це новітній шлях перебудови економіки для виходу на новий рівень світових господарських взаємовідносин, оскільки найбільш перспективним методом підвищення конкурентоспроможності економіки регіонів країни є продукування та оперативне впровадження інновацій. Створення кластерів є однією з характерних ознак сучасної інноваційної економіки. Крім того, кластери являють собою комбінацію конкуренції та кооперації таким чином, що об'єднання в одних сферах допомагають успішно вести конкурентну боротьбу в інших.

У країнах-членах ЄС кластеризація є однією з умов підвищення конкурентоспроможності економіки регіонів та держави.

Наявність негативів у інституційно-правовому забезпеченні гальмує розвиток інноваційної діяльності за будь-яких умов, обмежуючи можливості зростання економіки й окремих її галузей. Саме інституційно-правове забезпечення становить систему правил і норм, які регулюють поведінку економічних агентів у процесі інноваційної діяльності та формування інтелектуального капіталу. В Україні прийнята відповідна законодавча база, яка визначає права й обов'язки сторін у системі створення інноваційного продукту, функціонування прав на інтелектуальну власність.

Принципи формування інноваційних кластерів – це об'єктивно властиві процесу кластеризації відправні начала, основні закони, правила та закономірності формування кластерних утворень.

Значення принципів у формуванні кластерів обумовлюється тим, що вони: сприяють подоланню прогалин під час формування кластерів; спрямовують розвиток і функціонування різних типів кластерних утворень;

координують функціонування механізму регулювання відносин в кластері;

виступають найважливішим критерієм необхідності та обґрунтованості кластеризації.

Проаналізуємо об'єктно-кількісну сукупність інститутів-продуцентів інновацій в аграрній сфері. Серед основних установ такого характеру варто виокремити організації Національної академії наук України, Національної академії аграрних наук України, а також інститутів приватного капіталу (тільки з'являються). Усі ці установи продукують інновації аграрного спрямування, позиціонуючи свою діяльність у контексті реалізації інноваційної політики держави, яка їх фінансує, проте судячи з наявних ефектів, вони діють не досить результативно. Також до складу інститутів-продуцентів інновацій ми відносимо кластерні утворення, які зреалізують комплексний підхід до ефективного позиціонування інноваційної діяльності, відповідні статистичні дані і результати наших досліджень (див. табл. 1 і табл. 2) засвідчують надзвичайно низький рівень розвитку кластерних інституцій в аграрному середовищі інноваційного процесу.

Наступним представником інституційного забезпечення аграрної сфери є інститути-споживачі інновацій (табл. 3).

З даних таблиці 3 видно, що загальна сукупність інститутів-споживачів аграрних інновацій,

тобто суб'єктів агрогосподарювання вже є фактично сформованою, зміни кількісних їх параметрів відбуваються в основному в сегменті тих форм господарювання, які можуть виступати суб'єктами роздержавлення – це зокрема державні підприємства, також продовжується процес скорочення виробничих кооперативів. Разом з цим варто зазначити, що організаційна форма підприємства не визначає його ефективність, хоча форма власності на капітал і землю унормовує різні рівні його інвестиційної привабливості, а також можливості набуття інновацій водночас. Сьогодні аспект власності в інституційному плані є чи не головним виразником формування мотивації інститутів-споживачів інновацій, адже чим ефективніше підприємство, тим вища у нього інноваційна спроможність. Яскравим прикладом – підтвердженням даного висновку – є те, що в Україні найбільш інноваційно-спроможними (в аспекті впровадження інновацій) є крупні агрохолдингові структури, які мають міцну фінансову базу.

Проте, у більшості своїй сільськогосподарські підприємства як головні суб'єкти споживання інновацій сьогодні в Україні знаходяться в непростих умовах – у малосприятливому інституційному середовищі загалом, особливо малі та середні. Саме тому, сільськогосподарське (аграрне) підприємництво ми розглядаємо як головний індикатор дієвості інституційного забезпечення ринку інновацій загалом. Варто тут також звернути увагу на засади задіяння інституту власності, який переплітається як із підприємством і підприємництвом, так і з інноваційно-інтелектуальною діяльністю.

Важливу, а в окремих випадках вирішальну роль у розвитку інституційного забезпечення ринку інновацій відіграють інститути-продуценти – структури, які створюють інновації, а також інститути-провідники – організації інфраструктурного забезпечення.

Інституційна система підприємницької діяльності, за нашими оцінками, може бути позиціонована як підсистема інституційного забезпечення розвитку ринку інновацій. Тому важливо оцінити її ефективність як в інституційному, так і в загально-економічному плані.

У даному аспекті дослідницького процесу варто наголосити на тісному взаємозв'язку інституту підприємництва й інституту власності.

Реформування аграрної науки України, її інтеграція в світову спільноту потребує відповідної інноваційної бази, яку має відрізнити системний науковий підхід, вона повинна базуватися на світовому досвіді, бути спрямованою на підвищення ефективності відтворювального процесу в національному агропромисловому комплексі. Підтримка наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, її стимулювання є одним із важливих напрямів державної політики промислово розвинутих країн світу. Стимулювання впровадження новітніх розробок у виробництво в країнах з інноваційною моделлю розвитку здійснюється в межах державних програм, де залучено різноманітні економіко-правові механізми, що забезпечують освоєння нових технологій і їх комерціалізацію.

Інституційне забезпечення інноваційної діяльності в аграрній сфері все ще перебуває на етапі розвитку й удосконалення, адже в умовах переходу економіки на ринкові відносини науково-інноваційна сфера АПК була вимушена перебудовуватися. Далі в схематичному плані зобразимо власну дослідницьку ідентифікацію інститутів ринку, які формують базис інституційного розвитку та ефективності інноваційної діяльності в аграрній сфері (рис. 1).

У заданому аспекті варто звернути увагу на удосконалення інфраструктурного чинника ринку інновацій, особливо галузево-специфічного спрямування. Інституціональну інноваційну інфраструктуру України представляють сьогодні більше 50 ін-

новаційних центрів різного профілю, перші з яких з'явилися ще в середині 90-х років у результаті реалізації низки міжнародних проектів, що фінансувалися європейськими і північноамериканськими агентствами і фондами.

Таблиця 1

Аграрні кластери в Україні*

№ п/п	Аграрні кластери	Місце створення, рік
1	кластер сільського зеленого туризму «Оберіг»	Хмельницька область, 2002 р.
2	реалізується проект кластеру виробників екологічної продукції	Полтавська область, 2007 р.
3	українсько-румунський «Перший аграрний кластер» з вирощування плодово-ягідної продукції та розвитку садівництва	Чернівецька область, 2009 р.
4	регіональний агропромисловий інноваційний кластер «Агро-інновації»	Рівненська область, 2009 р.
5	кластер «Натуральне молоко»	засновниками якого є сім сільськогосподарських підприємств Рівненської, Тернопільської та Львівської областей, що працюють у галузі молочного тваринництва
6	в рамках Проекту Підтримки сталого регіонального розвитку (SSRD), який фінансується ЄС, утворено переробно-харчовий кластер, діяльність якого сприяє створенню в області мережі фермерів у рамках кооперативних утворень, розбудові партнерських відносин між виробниками та переробниками сільськогосподарської продукції	Вінницька область, 2011 р.
7	розроблено новий проект – кластер сільського зеленого туризму «Зелені хутори Таврії»	Херсонська область

* Сформовано автором на базі даних опрацьованої літератури

Таблиця 2

Класифікація інноваційних кластерів

№	Критерій класифікації	Вид інноваційного кластеру	Особливості інноваційного кластеру
1	За напрямом досягнення конкурентних переваг	Продуктовий інноваційний кластер	Розробка нових продуктів
		Технологічний інноваційний кластер	Впровадження нових технологій
		Сировинний інноваційний кластер	Використання нових видів сировини
		Інфраструктурний інноваційний кластер	Використання переваг розташування
		Організаційний інноваційний кластер	Застосування новітніх методів управління
2	За спрямуванням інноваційного ефекту	Корпоративний (бізнесовий)	Забезпечення конкурентних переваг для підприємств учасників кластеру
		Регіональний	Забезпечення розвитку регіону
3	За галузевим охопленням	Галузеві інноваційні кластери	Спрямований на генерування інновації в конкретній галузі
		Понад галузевий інноваційний кластер	Здатний створювати інновації для будь-якої сфери
4	За місцем та роллю закладів науки та освіти в кластері	Освітньо-інноваційні кластери	Заклади науки та освіти представляють собою ядро кластера
		Інноваційні кластери	Особлива роль – генератора інновації, який на диспозитивних засадах співпрацює з іншими учасниками кластеру
5	За інноваційним спрямуванням	Кластер з інноваційним спрямуванням	Має за мету впровадження інновацій
		Суто інноваційний кластер	Його мета – виключно сприяння інноваціям
6	За охопленням інноваційного процесу	Комплексний інноваційний кластер	Кластер, який охоплює весь інноваційний процес: від зародження ідеї до її цілкового втілення
		Точковий інноваційний кластер	Створює інноваційний ефект на певній стадії процесу
7	За територіальним розміщенням	Регіональний або міжрегіональний інноваційний кластер	Розміщений в одній або декількох областях України та включає відповідних учасників
		Інноваційний кластер в умовах транскордонного співробітництва регіонів	Кластер розташований на території України, що активно використовує потенційні можливості та переваги транскордонного співробітництва
		Транскордонний інноваційний кластер	Кластер, що об'єднує учасників по різні боки кордону (двох і більше держав)

Таблиця 3

Інститути-споживачі інновацій в аграрній сфері економіки України*

Інституційні структури, од.	Роки					
	2002	2005	2010	2011	2012	2013
Сільськогосподарські підприємства, всього	61178	57877	56493	56133	55866	55858
У тому числі:						
господарські товариства	9337	7900	7769	7757	8121	8295
приватні підприємства	4116	4123	4243	4140	4183	4153
виробничі кооперативи	2111	1521	952	905	856	810
фермерські господарства	43042	42447	41726	41488	40732	40856
державні підприємства	570	386	322	311	294	278
підприємства інших форм господарювання	2002	1500	1481	1532	1680	1466

* Сформовано автором за даними Державної служби статистики України, 2014 (Сільське господарство України: статистичний щорічник, 2013)

Певний внесок у забезпечення інноваційного розвитку здійснює аграрна наука, зокрема наукові установи Національної академії аграрних наук України. Тут здійснюються випробування завершених наукових розробок, маркетингові дослідження, трансфер інновацій та наукове супроводження інноваційних проектів, науково-консультаційне та інформаційне обслуговування агроформувань. Центри наукового забезпечення агропромислового виробництва Академії, які функціонують у регіонах, активно працюють над створенням, освоєнням та організацією впровадження інновацій. У 2011 році ними випробувано 630, впроваджено 957 завершених наукових розробок, що має позитивно позначитися на результатах господарської діяльності сільськогосподарських підприємств у майбутньому. Проте в Україні поки що не створено ефективної системи інноваційного забезпечення аграрної галузі.

Деяко повторюючись, але в практичному плані зазначимо, що інноваційна діяльність в аграрному (агропромисловому) виробництві має свої особливості, а значить наслідкує певну інституційну базу, яка функціонально втілюється через етапи інноваційного процесу (табл. 4). В агропромисловому виробництві можна виділити такі основні етапи інноваційного процесу: створення інновацій, їхнє поширення й освоєння товаровиробниками.

Основним продуцентом новацій для сільського господарства сьогодні є мережа науково-дослідних інститутів і Міністерства аграрної політики та продовольства України. Проте варто зазначити, що в нашій державі прийнято багато нормативно-правових актів, які становлять інституційну базу розвитку інноваційної діяльності (табл. 5).

Сучасні досягнення України в міжнародному вимірі конкурентоздатності економіки, рівня розвитку і особливо ефективності функціонування національної інноваційної системи є недостатніми для забезпечення сталого розвитку вітчизняної економіки, гарантованої національної безпеки, виходу в найближчій перспективі за рахунок економічного зростання на європейські стандарти життя українських громадян.

Висновки і пропозиції. Інституційне забезпечення ринку інновацій в аграрній сфері – особлива організована система інститутів та інститутів, упорядкована як процес творення, упровадження і поширення аграрних іннова-

цій. Структурно інститути інноваційної діяльності в аграрній сфері є слабо розвиненими, особливо, що стосується наявності спеціальних організацій інфраструктури, які стимулювали б інноваційний процес, наприклад, таких як інноваційні кластери. Проблемою є також не адаптованість до реалій ринку інститутів-продуцентів інновацій, а також орієнтація інститутів-споживачів на зарубіжні інноваційні продукти.

Інститути-споживачі інновацій – сільськогосподарські товаровиробники, які є головними замовниками інноваційних продуктів, представлені на ринку структурами різних організаційних форм, а також розмірів, від чого залежить їхня інституційна спроможність набувати інновації для організації-здійснення господарської діяльності. Інституційна спроможність до набуття інновацій також формується розміром підприємства й ідентифікується за дохідною базою результатів господарської

Рис. 1. Інститути із продукування й організації впровадження інновацій*

* Сформовано автором за результатами власних досліджень на основі опрацьованої літератури

діяльності та виробничою спеціалізацією. Головна проблема в інституційному плані полягає у відсутності стабільного попиту на вітчизняні аграрні інно-

вації, а також неконструктивний підхід держави до фінансування установ науки – головних продуцентів інновацій.

Таблиця 4

Етапи і зміст інноваційного процесу в агропромисловому виробництві*

Етапи	Зміст	Основні виконавці
Створення інновацій	Виділення коштів на створення інновацій. Стан вивченості проблеми в галузі, у світі. Зародження ідеї і включення її в план НДР. Проведення фундаментальних досліджень. Проведення прикладних досліджень і розробок. Оформлення закінчених науково-технічних розробок як об'єктів інтелектуальної власності в інновації. Виробництво і реалізація наукоємної продукції. Адаптування інновацій до виробництва	Науково-дослідні установи АПК (аграрна наука)
Поширення інновацій	Виділення коштів на поширення інновацій. Підготовка і перепідготовка кадрів АПК. Здійснення функцій менеджменту АПК. Пропаганда інновацій через органи управління АПК. Інформаційне забезпечення різних організаційно-правових форм АПК. Діяльність інформаційно-консультаційних служб. Діяльність засобів масової інформації	Органи управління АПК разом із творцями інновацій
Освоєння інновацій	Виділення коштів на освоєння інновацій. Доведення інформації про інновації до товаровиробників. Організаційно-економічний механізм освоєння інновацій товаровиробниками. Договірні відносини товаровиробників із творцями інновацій та інформаційно-консультаційними службами. Ініціатива й активність товаровиробників. Платоспроможний попит товаровиробників на інновації	Товаровиробники разом із творцями інновацій і ІКС АПК
Формування ефекту від освоєння інновацій	Ефективність освоєння інновацій в АПК визначається за співвідношенням додаткової продукції або прибутку, отриманих товаровиробниками, і витрат на створення (придбання) інновацій, їхнє освоєння у Виробництві	

*Сформовано автором на основі опрацьованої літератури

Таблиця 5

Нормативно-правові акти з регулювання інноваційної діяльності та розвитку ринку інновацій в аграрній сфері*

Назва нормативно-правового акта	Сфера регулювання
Закон України «Про Державний бюджет України на 2014 рік від 16.01.2014 № 719-VII	На підставі міжнародних договорів України для фінансування інвестиційних, інноваційних, національних проектів та інших проектів розвитку, які мають стратегічне значення та реалізація яких сприятиме розвитку економіки України
Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 27.02.2014 № 794-VII	До повноважень Уряду України у сфері економіки та фінансів, зокрема, належить забезпечення розроблення і виконання програм структурної перебудови галузей національної економіки та інноваційного розвитку, здійснення заходів, пов'язаних з реструктуризацією та санацією підприємств і організацій, забезпечення проведення державної промислової політики, визначення пріоритетних галузей промисловості, які потребують прискореного розвитку
Закон України «Про інноваційну діяльність»	Визначають правові, економічні та організаційні засади державного регулювання інноваційної діяльності в Україні, встановлюють форми стимулювання державою інноваційних процесів і спрямовані на підтримку розвитку економіки України інноваційним шляхом
Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку інноваційної діяльності в Україні»	
Закон України «Про інвестиційну діяльність»	
Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»	
Закон України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків»	Концепція містить основні цілі, пріоритетні напрями та принципи державної науково-технічної політики, механізми прискореного інноваційного розвитку, орієнтири структурного формування науково-технологічного потенціалу та його ресурсного забезпечення. Вона визначає засади взаємовідносин між державою та суб'єктами наукової та науково-технічної діяльності, які ґрунтуються на необхідності пріоритетної державної підтримки науки, технологій та інновацій як джерела економічного зростання, складника національної культури, освіти та сфери реалізації інтелектуального потенціалу громадян. Дія Концепції розрахована на період стабілізації економіки та досягнення постійного її розвитку
Концепція науково-технічного та інноваційного розвитку України	

*Сформовано автором

Список літератури:

1. Вінніченко І. І. Інноваційна діяльність аграрних підприємств: стан та пріоритети / І. І. Вінніченко // [Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму]. – Дніпропетровськ, 2012. – № 1 (5). – Т. 1. – С. 44–48, с. 46.
2. Гальчинський А. Інноваційна стратегія українських реформ / [А. Гальчинський, В. Гесць, А. Кінах, В. Семиноженко]. – К., 2002. – 336 с.
3. Калетнік Г. М. Стратегіко-інституційні засади ефективності використання потенціалу аграрного сектора економіки / Г. М. Калетнік // Всеукраїнський науково-виробничий журнал: «Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики». – Вінниця, 2015. – Вип. 1. – С. 3–15.
4. Сіренко Н. М. Управління стратегією інноваційного розвитку аграрного сектора економіки України: [монографія] / Н. М. Сіренко. – Миколаїв, 2010. – 416 с.
5. Шпикуляк О. Г. Інноваційна діяльність у механізмі стимулювання агропромислового виробництва / О. Г. Шпикуляк, Г. Ф. Мазур // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – Мелітополь, 2014. – № 4 (28). – С. 73–77.
6. Тивончук С. О. Інституційне забезпечення інноваційної діяльності в аграрній сфері / С. О. Тивончук, С. В. Тивончук, Р. В. Костюк // Економіка АПК. – К., 2014. – № 8. – С. 68–75.
7. Федулова Л. І. Проблеми формування інституційного середовища інноваційних систем регіонів України http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/evu/2012_18_1/Fedulova.pdf
8. Шубравська О. Інноваційний розвиток аграрного сектора економіки України: теоретико-методологічний аспект / О. Шубравська // Економіка України. – К., 2012. – № 1. – С. 27–35.

Задорожная Л.М.

Винницкий национальный аграрный университет

ОЦЕНКА СОСТОЯНИЯ ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ РАЗВИТИЯ РЫНКА ИННОВАЦИЙ В АГРАРНОЙ СФЕРЕ**Аннотация**

В статье проанализированы объектно-количественную совокупность институтов-производителей инноваций в аграрной сфере. Охарактеризованы принципы формирования инновационных кластеров и представлены институты-потребители инноваций в аграрной сфере экономики Украины. Сформированы и представлены институты с выработкой и организации внедрения инноваций. Обоснованы и освещены этапы и содержание инновационного процесса в агропромышленном производстве. Представлено институциональную базу развития инновационной деятельности. **Ключевые слова:** рынок инноваций, аграрная сфера, институциональное обеспечение, институты, экономика.

Zadorozhna L.M.

Vinnytsia National Agrarian University

EVALUATION OF INSTITUTIONAL SUPPORT OF INNOVATIONS MARKET DEVELOPMENT IN AGRICULTURE**Summary**

The object and quantitative set of institutions, producers of innovations in agriculture is analyzed in the article. Principles of formation of innovation clusters and institutions are characteristic and consumers of innovations in the agrarian sector of Ukraine's economy are represented. Institutes dealing with production and organization of innovation are formed and submitted. The stages of the innovation process are substantiated and content of innovational process in agricultural production is highlights. Institutional framework of innovation is presented.

Keywords: market of innovations, agriculture, institutional support, institutions, economy.